

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat University

ภาคผนวก ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Nakhon Sawan

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
University

พืชอาหารผีเสื้อ

วงศ์ผีเสื้อหางติ่ง (Family Papilionnidae)

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat Sawan

ภาพที่ 141 แสดงใบกระเช้าถุงทอง

ที่มา: (www.wangtakrai.com, กระเช้าถุงทอง, 2552)

ภาพที่ 142 แสดงดอกกระเช้าถุงทอง

ที่มา: (www.wangtakrai.com, กระเช้าถุงทอง, 2552)

ชื่อ: กระเช้าถุงทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Aristolochia pothieri*

วงศ์: Aristolochiaceae

ลักษณะ: เป็นไม้เถาเลื้อย ต้นมีขนเล็กน้อย ใบเป็นใบเดี่ยว หรือมี 3 พู ออกสลับ รูปแผ่นคล้ายรูปไข่ ขอบใบเรียบ โคนเว้าลึกรูปหัวใจ ปลายกลม เส้นใบออกจากจุดโคนเชื่อมกันที่ขอบ ใบ ดอก เป็นดอก เดี่ยวออกตามซอกใบรวมกันเป็นกระจุก ยาว 2.4-4.4 ซม. สีน้ำตาล ม่วง หรือแดง ปลายแยกเป็น 2 แฉก ก้านดอกยาว 1.3-1.8 ซม. ผล รูปทรงกระบอก เมื่อแก่จะแตก เป็นรูปคล้ายกระเช้า เมล็ด รูปหัวใจ

ประโยชน์: ปลูกเป็นอาหารสำหรับตัวอ่อนของผีเสื้อ

ภาพที่ 143 แสดงดอกกระเช้าผีเสื้อ

ที่มา: (www.wangtakrai.com, ต้นกระเช้าผีเสื้อ, 2552)

ภาพที่ 144 แสดงต้นกระเช้าผีเสื้อ

ที่มา: (www.wangtakrai.com, ต้นกระเช้าผีเสื้อ, 2552)

ชื่อ: กระเช้าผีเสื้อ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Aristolochia tagala*

วงศ์: Aristolochiaceae

ลักษณะ: เป็นไม้เถา ใบเดี่ยวเรียงสลับ เป็นรูปไข่ ช่อดอกยาว 6-13.5 ซม. มีขน กลีบดอกมีชั้นเดียว เชื่อมติดกันเป็นหลอด โคนหลอดป่องเป็นกระเปาะกลม เหนือขึ้นไปคอดเป็นหลอดเล็ก ๆ ปลายกลีบเบี้ยว ข้างหนึ่งจะยื่นยาวออกไป เกสรตัวผู้ 6 อัน ยอดเกสรตัวเมียแยกเป็น 6 แฉก ผลค่อนข้างกลม รูปไข่ หรือรูปขอบขนานแกมรี ผลแก่จะแตกตามยาวจากขั้วไปยังโคน และก้านผลแยกออกเป็น 6 เส้น รูปร่างคล้ายกระเช้า เมล็ดสีน้ำตาลอ่อน รูปไข่หัวกลับ ค่อนข้างป้อมหรือเว้าเล็กน้อย มีปีก

ประโยชน์: ต้นใช้กินเป็นยาทำให้ธาตุปกติ ใบใช้ตำเป็นยาพอกภายนอก ลดไข้ พอกแก้โรคผิวหนัง เผลาใบให้ร้อนวางนบนไฝบนท้องหรือตามแขนขาที่บวม ใช้แก้อาการปวดบวม

ภาพที่ 145 แสดงดอกชบา

ที่มา: (www.th.wikipedia.org, ต้นชบา, 2552)

ภาพที่ 146 แสดงต้นชบา

ที่มา: (www.th.wikipedia.org, ต้นชบา, 2552)

ชื่อ: ชบา

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Hibiscus*

วงศ์: Malvaceae

ลักษณะ: เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ลำต้นตั้งตรง แตกกิ่งก้านเป็นพุ่มแน่น เปลือกสีเทาปนน้ำตาลใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปไข่ถึงรูปขอบขนาน กว้าง 5-9 ซม. ยาว 7-12 ซม. ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบจักฟันเลื่อย แผ่นใบบาง ผิวใบด้านบนสีเขียวเข้ม ก้านใบยาว 2-4 ซม. ดอก มีหลายสีขึ้นอยู่กับพันธุ์ เช่น สีขาว ม่วง เหลือง ส้ม และชมพู ออกเป็นดอกเดี่ยวที่ปลายกิ่ง มีทั้งดอกชั้นเดียวและดอกซ้อน โคนกลีบดอกซ้อนเกยกันเป็นหลอด ปลายแยก 5 กลีบ ดอกบานเต็มที่กว้าง 7-9 ซม. ผลแห้งแตก รูปกลมถึงยาว

ประโยชน์: ดอกตำพอกหรือทำบำรุงเส้นผม

ภาพที่ 147 แสดงดอกหางนกยูง

ที่มา: (www.skn.ac.th, ต้นหางนกยูง, 2552)

ภาพที่ 148 แสดงต้นหางนกยูง

ที่มา: (www.skn.ac.th, ต้นหางนกยูง, 2552)

ชื่อ: หางนกยูง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Caesalpinia pulcherrima*

วงศ์: Leguminosae

ลักษณะ: เป็นไม้พุ่ม มีลำต้นขนาดเล็ก เรือนยอดโปร่ง กิ่งอ่อนสีเขียว กิ่งแก่สีน้ำตาล ใบ ออกเป็น
แผง ปลายใบมน โคนใบแหลม ดอกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ช่อดอกยาวมีสีแดง เหลือง ชมพู
ส้ม ดอกมี 5 กลีบ ผล เป็นฝักแบน

ประโยชน์: ให้อร่ามเงา ใช้เป็นไม้ประดับได้

ภาพที่ 149 แสดงผลกำจัดต้น

ที่มา: (www.rspg.or.th, กำจัดต้น, 2552)

ภาพที่ 150 แสดงต้นกำจัดต้น

ที่มา: (www.rspg.or.th, กำจัดต้น, 2552)

ชื่อ: กำจัดต้น

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Zanthoxylum rhetsa*

วงศ์: Rutaceae

ลักษณะ: เป็นยืนไม้ต้น สูงได้ถึง 20 ม. มีหนามแหลมตามลำต้น และกิ่ง ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่หรือคู่ เรียงสลับ มีใบย่อย 5-8 คู่ และอาจมีได้ถึง 11 คู่ ใบย่อยรูปไข่หรือรูปรี ปลายแหลมมาก โคนแหลม และเบี้ยว ขอบเรียบหรือหยักห่าง ๆ บางครั้งมีต่อมกลมเล็ก ๆ ที่บริเวณหยัก ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง ขนาดใหญ่ ออกที่ยอดหรือตามง่ามใบใกล้ยอด ดอกเล็ก แยกเพศ กลีบดอก 4 กลีบ สีขาวหรือขาวอมเขียว รูปรีหรือรูปไข่ เกสรตัวผู้ 4 อัน ดอกตัวเมียคล้ายดอกตัวผู้ มีรังไข่ใหญ่ ผลค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.6-0.7 ซม. ผิวขรุขระ มีกลิ่น เมล็ดเล็ก กลม ดำเป็นมัน

ประโยชน์: ในภูมิภาคอินโดจีนใช้เปลือกทำยาแก้ไข้ และยาบำรุง ผลใช้เป็นเครื่องเทศ

ภาพที่ 151 แสดงผลเขยตาย

ที่มา: (www.siamensis.org, ต้นเขยตาย, 2552)

ภาพที่ 152 แสดงดอกและลำต้นเขยตาย

ที่มา: (www.siamensis.org, ต้นเขยตาย, 2552)

ชื่อ: เขยตาย

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Glycosmis pentaphylla*

วงศ์: Rutaceae

ลักษณะ: เป็นไม้พุ่มสูง 1-2 ม. มีขนสั้นนุ่มที่กิ่งก้าน ใบ เป็นใบประกอบ 3-5 ใบ กว้าง 3.5-5 ซม. มีใบย่อย 2-5 ใบ เรียงสลับ กว้าง 4-6 ซม. ยาว 12-18 ซม. แผ่นใบค่อนข้างหนา รูปรีหรือรูปไข่ โคนใบรูปลิ้น ปลายแหลม ขอบใบด้านบน และด้านล่างเกลี้ยง ดอกเป็นช่อ แบบช่อแยกแขนง ดอกย่อยมีก้าน เรียงสลับบนแกนกลาง มีขนสั้นนุ่ม ก้านช่อยาว 1.5-3 ซม. ก้านดอกย่อยสั้นมากหรือไม่มีก้าน ดอกย่อยขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางดอกประมาณ 0.3 ซม. วงกลีบเลี้ยงเป็นแฉก สีขาว รูปขอบขนาน ปลายมน ผลมีเนื้อ และเมล็ดจำนวนมาก รูปกลม สีชมพู กว้าง และยาวประมาณ 1 ซม.

ประโยชน์: ราก เป็นยาแก้พิษฝีภายใน และภายนอก พิษแมลง พิษงู ขับน้ำนม ดอกและผลตำทา รักษาหิด รากแก้ไข้ และโรคผิวหนังพุพอง ผลสุกรับประทานได้ รากใช้ทำยา ฝนน้ำกิน และทาแผล แก้พิษงูแล้วรีบนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล

ภาพที่ 153 แสดงใบของต้นเครื่องเท่า
ที่มา: (www.walai.msu.ac.th, เครื่องเท่า, 2552)

ภาพที่ 154 แสดงผลของต้นเครื่องเท่า
ที่มา: (www.walai.msu.ac.th, เครื่องเท่า, 2552)

ชื่อ: เครื่องเท่า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Toddalia asiatica*

วงศ์: Rutaceae

ลักษณะ: เป็นไม้เถาเลื้อยพันต้นไม้อื่น ตามเถาจะมีหนาม เมื่อเถายังอ่อนหนามแหลมคม แต่เมื่อแก่หนามมองคล้ายปุ่มตามต้น ใบ เป็นใบประกอบแบบฝ่ามือใบย่อย 3 ใบกว้าง 1-2.5 ซม. ยาว 3-8 ซม. เนื้อในมีจุด น้ำมันกระจายอยู่ทั่วไป ดอกเป็นช่อออกติดกันที่ปลายกิ่ง และช่อใบ กลีบดอกสีเหลืองแกมสีเขียว มีรังไข่ขนาดใหญ่เป็นลักษณะกลม อยู่ตรงกลางดอก ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นผลต่อไป ผลเป็นช่อ ลูกกลม ผลสดสีเขียวเมื่อสุกสีเหลือง

ประโยชน์: ต้น 1 กำมือ ต้มดื่มวันละครั้ง ขับปัสสาวะ หรือผสมกับแก่นฝาง ต้นพญาท้าวเอาใบไม่รู้ลืมทั้งต้นและต้นกำลังช้ำสาร ต้มดื่ม แก้ปวดเส้น ปวดเอว ยอดกินเป็นผักสด

ภาพที่ 155 แสดงใบของต้นมะนาวผี
ที่มา: (www.geocities.com, ต้นมะนาวผี, 2552)

ภาพที่ 156 แสดงผลของต้นมะนาวผี
ที่มา: (www.geocities.com, ต้นมะนาวผี, 2552)

ชื่อ: มะนาวผี

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Atalantia monophylla*

วงศ์: Rutaceae

ลักษณะทั่วไป: ไม้พุ่ม กิ่งก้านตามยอดค่อนข้างเหลี่ยม มีหนาม 1 อัน ตามซอกใบ ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ ตัวใบรูปไข่ ปลายใบหยักเว้า ดอกออกเป็นช่อ กลีบเลี้ยงแยก 2 แฉก ขนาดไม่เท่ากัน กลีบดอก 3 กลีบ เกสรตัวผู้ 6 อัน ก้านเกสรตัวผู้รวมกันเป็นหลอด ผลกลมขนาดเล็ก ผิวหนาค่อนข้างมัน เมล็ดรูปไข่

ประโยชน์: ใบ ใช้ในโรคทางเดินหายใจ

ภาพที่ 157 แสดงใบสอ่งฟ้าแดง

ที่มา: (www.singburi.doe.go.th, ต้นสอ่งฟ้าแดง, 2552)

ภาพที่ 158 แสดงผลสอ่งฟ้าแดง

ที่มา: (www.singburi.doe.go.th, ต้นสอ่งฟ้าแดง, 2552)

ชื่อ: สอ่งฟ้าแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Clausena harmandiana*

วงศ์: Rutaceae

ลักษณะ: เป็นไม้พุ่มขนาดเล็กอายุหลายปี ทรงต้นตั้ง ลำต้นสีเขียวอมน้ำตาลเข้ม ไม่มีขน ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ เรียงสลับ ใบย่อยมี 3-7 ใบ รูปร่างใบแบบขอบขนานแกมรูปไข่ ปลายใบแหลม ขอบใบด้านล่างโค้งเป็นซี่ฟันเล็กน้อย ใบสีเขียวเข้ม ผิวใบมันมีจุดน้ำมันกระจายและจุดโปร่งแสง ขอบใบมีรอยหยักแบบฟันเลื่อยห่างและมีขนสั้น ๆ ตรงรอยหยักเส้นใบเรียงตัวแบบร่างแห ช่อดอกแบบแยกแขนง เกิดที่ปลายยอด ดอกเดี่ยวสีเหลืองอมเขียวอ่อน ๆ อับเรณูสีเหลือง ผลเป็นรูปกลมรี ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่เป็นสีชมพูอมขาว ลักษณะผลแก่ค่อนข้างฉ่ำน้ำและมีเมล็ดเดียว

ประโยชน์: ใช้รากต้มน้ำดื่ม แก้ไข้ ปวดศีรษะ ผสมกับรากหนามजूชังและเหง้าว่านน้ำปริมาณเท่ากัน แก้หลอดลมอักเสบ แก้จุกเสียด

ภาพที่ 159 แสดงดอกขางหัวหมู

ที่มา: (www.dnp.go.th, ต้นขางหัวหมู, 2552)

ภาพที่ 160 แสดงใบขางหัวหมู

ที่มา: (www.dnp.go.th, ต้นขางหัวหมู, 2552)

ชื่อ: ขางหัวหมู

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Millettia velutina*

วงศ์: Annonaceae

ลักษณะ: เป็นไม้ยืนต้น ขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูงประมาณ 5-15 ม. ลำต้นเปลาตรง ตามกิ่งหรือก้านอ่อนจะมีขนนุ่ม เปลือกหนาและขรุขระ สีเทาปนน้ำตาล ลำต้น เปลือกในสีเหลืองอ่อน ใบเป็นชนิดใบเดี่ยว ติดเรียงแบบสลับ ใบค่อนข้างป้อม มีขนนุ่มหนาแน่นทางด้านท้องใบ ส่วนหลังใบมีขนสาก ๆ โคนใบมนกว้างหรืออาจหยักเว้าเข้าเล็กน้อย ปลายใบมนหรือหยักเป็นติ่งสั้น ๆ ขอบใบเรียบ เส้นใบย่อยแบบเส้นขนันใบดกสมเส้นแบบร่างแห จะเห็นชัดทางด้านท้องใบ ดอก เป็นชนิดดอกช่อขนาดเล็ก สีเขียวอ่อน ๆ ออกเป็นช่อเดี่ยว ๆ ตามง่ามใบและตามปลายกิ่ง กลีบฐานดอกจำนวน 3 กลีบ กลีบดอกวงนอก 3 กลีบจะมีรูปร่างและขนาดเท่า ๆ กัน เป็นรูปสามเหลี่ยมเรียว ๆ มีขนนุ่ม ผล เป็นผลกลุ่ม รูปกลมรี ๆ ติดรวมกันเป็นกลุ่ม เมล็ด เหลืองอ่อนอมเขียวเล็กน้อย

ประโยชน์: นิยมใช้เนื้อไม้ทำเครื่องดนตรีและทำสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัย

พืชอาหารผีเสื้อ

วงศ์ผีเสื้อขาหน้าฟู (Family Nymphalidae)

ภาพที่ 161 แสดงผลกะทกรกสุก

ที่มา: (www.rspg.or.th, ดัชนีกะทกรก, 2552)

ภาพที่ 162 แสดงดอกและใบกะทกรก

ที่มา: (www.rspg.or.th, ดัชนีกะทกรก, 2552)

ชื่อ: กะทกรก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Passiflora foetida*

วงศ์: Passifloraceae

ลักษณะ: เป็นไม้เถาเนื้ออ่อน มีมือเกาะ ใบป้อม เรียงสลับ แผ่นใบเว้าเป็น 3 หยัก มีขน ใบ เป็นใบประดับเป็นฝอย มีต่อมอยู่ที่ปลาย ดอกเดี่ยว ออกตามง่ามใบ กลีบดอกด้านนอกสีเขียวอ่อน ด้านในสีขาว มีเกสรเป็นเส้นฝอย สีขาวโคนสีม่วงเรียงกันเป็นรัศมี ผลค่อนข้างกลม มีใบประดับหุ้ม เมื่ออ่อนสีเขียว สุกแล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมส้ม เมล็ดมีเนื้อหุ้มลักษณะคล้ายเมล็ดแมงลักแช่น้ำ รสหวานเล็กน้อย ทุกส่วนของพืชนี้เมื่อขยี้หรือทำให้ซ้าจะมีกลิ่นเหม็นเขียว

ประโยชน์: นำมาปลูกเป็นพืชคลุมดินและทำปุ๋ยหมัก เนื่องจากมีกลิ่นเหม็นเขียว จึงป้องกันไม่ให้สัตว์มาทำลายได้ ยอดอ่อนรับประทานได้

ภาพที่ 163 แสดงดอกตีนตุ๊กแก

ที่มา: (www.web.sut.ac.th, ตีนตุ๊กแก, 2552)

ภาพที่ 164 แสดงตีนตุ๊กแก

ที่มา: (www.web.sut.ac.th, ตีนตุ๊กแก, 2552)

ชื่อ: ตีนตุ๊กแก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Tridax procumbens*

วงศ์: Asteraceae

ลักษณะ: เป็นไม้ล้มลุกฤดูเดียว เลื้อยทอดไปบนพื้นดิน ยาวถึง 50 ซม. ต้นเล็กเรียวสีขาวแกมเขียว แตกแขนงเล็กน้อย ลำต้นมีขนปกคลุม ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงตัวแบบตรงข้าม ก้านใบยาว 0.5-1.5 ซม. ด้านบนก้านใบเป็นร่อง ใบรูปไข่หรือรูปข้าวหลามตัด ขอบใบหยัก โคนใบแหลม ผิวใบมีขนเล็ก ๆ ปกคลุม ดอกมีขนปกคลุม โคนช่อดอกมีใบประดับสีเขียวจำนวนมาก รูปไข่หรือรูปขอบขนาน ปลายแหลม โคนมนหรือตัดตรง มีขนปกคลุม ดอกย่อยมี 2 แบบ ดอกรอบนอก 1 วง จำนวน 4-6 ดอก ดอกย่อยชั้นในเป็นกระจุกหลายวงอัดแน่นบนฐานรองดอก ไม่มีก้านดอกย่อย โคนดอกย่อยมีใบประดับสีขาว กลีบเลี้ยง สีขาว มีลักษณะเป็นเส้นขนเล็ก ๆ จำนวนมาก กลีบดอก 5 กลีบ โคนกลีบสีขาวติดกันเป็นหลอด ปลายกลีบสีเหลืองติดกันเป็นแผ่นเดียว ผลและเมล็ด ผลแห้งแบบ Achene เมล็ดรูปยาวรี 1 เมล็ด มีใบประดับติดที่ปลายผล ลักษณะเป็นพู่ขน ช่วยพวยงผลให้ลอยตามลม

ประโยชน์: เป็นพืชปกคลุมดิน

ภาพที่ 165 แสดงดอกสร้อยฟ้า

ที่มา: (www.agkc.lib.ku.ac.th, ต้นสร้อยฟ้า, 2552)

ภาพที่ 166 แสดงต้นสร้อยฟ้า

ที่มา: (www.agkc.lib.ku.ac.thoh, ต้นสร้อยฟ้า, 2552)

ชื่อ: สร้อยฟ้า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Passiflora*

วงศ์: Passifloraceae

ลักษณะ: เป็นไม้เลื้อย เนื้อแข็ง อายุหลายปี ลำต้นเป็นเหลี่ยม มีมือพันออกตามซอกใบ ใบ เป็นใบเดี่ยวเรียงตรงข้าม ใบรูปไข่เว้าลึกเป็น 3 พู ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบจักฟันเลื่อย
ต้น ดอก กลีบดอกด้านนอกสีขาวครีม ด้านในสีม่วงอมชมพู มีกลิ่นหอม ออกดอกเดี่ยวตามซอกใบ กลีบเลี้ยงสีเขียว เมื่อบานเต็มทีกลีบคู่ไปด้านหลัง มีระยางค์เส้น เล็กสีม่วงอยู่ตรงกลาง ส่วนโคนและปลายสีครีม เรียงเป็นวง 2-3 ชั้น ผลสด รูปรี มีเมล็ดจำนวนมาก

ประโยชน์: ดอกมีกลิ่นใช้แต่งกลิ่นอาหาร

ภาพที่ 167 แสดงดอกด้อยดิ่ง

ที่มา: (www.clgc.rdi.ku.ac.th, ต้นด้อยดิ่ง, 2552)

ภาพที่ 168 แสดงต้นและผลด้อยดิ่ง

ที่มา: (www.clgc.rdi.ku.ac.th, ต้นด้อยดิ่ง, 2552)

ชื่อ: ด้อยดิ่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ruellia tuberosa*

วงศ์: Acanthaceae

ลักษณะ: เป็นพืชล้มลุกมีอายุยืน ใบเดี่ยวรูปรี การเกาะติดของใบบนกิ่งเป็นคู่สลับ ดอกออกที่ซอกใบบริเวณปลายยอด ดอกสีม่วงน้ำเงิน ผลเป็นฝัก เมื่อแก่สีน้ำตาลเข้ม เมื่อแห้งแล้วแตกเป็น 2 ซีก เมล็ดกลมแบนมีจำนวนมาก ราก พองเป็นหัวสะสมอาหาร ปลายเรียวแหลมขาว

ประโยชน์: ราก ทำให้อาเจียน แก้ปัสสาวะพิการ เมล็ด ใช้พอกห้ามเลือด และผื่นคัน

ภาพที่ 169 แสดงดอกหญ้าเกล็ดปลา
ที่มา: (www.skn.ac.th, หญ้าเกล็ดปลา, 2552)

ภาพที่ 170 แสดงต้นและใบหญ้าเกล็ดปลา
ที่มา: (www.skn.ac.th, หญ้าเกล็ดปลา, 2552)

ชื่อ: หญ้าเกล็ดปลา

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Lippia nodiflora*

วงศ์: Verbenaceae

ลักษณะ: เป็นไม้เลื้อยปกคลุม ลำต้นมีขนสั้น และเป็นข้อมีรากออกมายึดเกาะดิน ใบมีลักษณะปลายมน เนื้อใบค่อนข้างหนา ริมขอบใบหยัก เป็นแบบฟันปลา ตั้งแต่ปลายใบจนถึงกลางใบฐานใบเล็กเรียว ดอกออกเป็นช่อตามบริเวณง่ามใบ ช่อหนึ่งมีดอกย่อยติดกันแน่น เป็นรูปทรงกระบอก ลักษณะของดอกย่อย มีกลีบดอกเล็ก และกลีบเลี้ยง 2 กลีบ กลีบดอกมีสีม่วงแดงอ่อน โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอดแคบๆ ออกลักษณะคล้ายปาก ภายในหลอดดอกมีเกสรตัวผู้ 4 อัน ติดอยู่ ผลมีกลีบเลี้ยงหุ้มอยู่ ผลเมื่อแก่เต็มที่ก็จะแยกออกจากกันเป็นเมล็ดแข็งมี 2 เม็ด

ภาพที่ 171 แสดงดอกข้าวเม่านก

ที่มา: (www.geocities.co, ข้าวเม่านก, 2552)

ภาพที่ 172 แสดงต้นข้าวเม่านก

ที่มา: (www.geocities.co, ข้าวเม่านก, 2552)

ชื่อ: ข้าวเม่านก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Tadehagi triquetrum*

วงศ์: Fabaceae

ลักษณะ: ลำต้นสูง 15-50 ซม. กิ่งก้านเป็นสันสามเหลี่ยม ใบรูปไข่หรือรูปใบหอก กว้าง 2-4 ซม. ยาว 8-10 ซม. หลังใบมีขน ท้องใบผิวเรียบ ก้านใบแผ่เป็นปีก ดอกออกเป็นช่อที่ซอกใบหรือปลายกิ่ง ดอกรูปดอกถั่วสีม่วง

ประโยชน์: ใช้ในการกำจัดหนอนปลาร้า ใช้กำจัดหมัด

ภาพที่ 173 แสดงดอกถั่วคนทีดิน

ที่มา: (www.dld.go.th, ถั่วคนทีดิน, 2552)

ภาพที่ 174 แสดงต้นถั่วคนทีดิน

ที่มา: (www.dld.go.th, ถั่วคนทีดิน, 2552)

ชื่อ: ถั่วคนทีดิน

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Desmodium heterocarpon*

วงศ์: Papilionaceae

ลักษณะ: เป็นไม้พุ่มจะงี้ดั่ง แตกเถาเลื้อยคลุมดิน ข้อที่แตะดินจะแตกราก ใบมี 3 ใบย่อย ใบที่อยู่โคนต้นมักเป็นใบเดี่ยว รูปร่างใบทรงกลมขอบใบเรียบ หน้าใบไม่มีขนเป็นเงามัน หลังใบและลำต้นมีขนอ่อนนุ่มปกคลุมหนาแน่น กลีบดอกด้านหน้าสีม่วง ด้านหลังสีม่วงแกมสีขาว ฝักหักได้เป็นข้อ ๆ มีขนสีน้ำตาลปกคลุมหนาแน่น แต่ละฝักมี 1-6 ข้อ

ประโยชน์: ใช้เลี้ยงโค กระบือ แพะ แกะ โดยปล่อยแทะเล็ม

ภาพที่ 175 แสดงดอกและผลผักสาบ

ที่มา: (www.palungjitrescuedisaster.com, ผักสาบ, 2552)

ภาพที่ 176 แสดงต้นผักสาบ

ที่มา: (www.palungjitrescuedisaster.com, ผักสาบ, 2552)

ชื่อ: ผักสาบ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Adenia viridiflora*

วงศ์: Passifloraceae

ลักษณะ: เป็นไม้เถาเลื้อยพาดพันต้นไม้อื่น อายุหลายปี แตกกิ่งก้านข้าง เถามีลักษณะกลมสีเขียวเข้ม ผิวเรียบและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน และผิวขรุขระมีร่องเล็ก ๆ ตามลำต้น ใบเป็นใบเดี่ยว ออกตรงกันข้ามก้านใบสั้น ใบรูปหัวใจ โคนใบสอบปลายใบแหลมขอบใบเรียบ แผ่นใบเรียบค่อนข้างแข็งสีเขียวเข้ม ขนาดใบกว้าง 5-8 ซม. ยาว 8-15 ซม. ดอกออกเป็นกลุ่มตามซอกใบแบบก้านร่วม มีก้านดอกยาวประมาณ 3 ซม. มีกลีบดอกสีเขียวออกเหลือง จำนวน 4-5 กลีบ ขนาดประมาณ 1 ซม. ผลลักษณะทรงกลมสีเขียวขนาดเท่าหัวแม่มือ ภายในมีเมล็ดเดี่ยว

ประโยชน์: สามารถรับประทานได้ทุกส่วน

ภาพที่ 177 แสดงดอกปอกระสา

ที่มา: (www.thaimisc.com, ปอกระสา, 2552)

ภาพที่ 178 แสดงใบปอกระสา

ที่มา: (www.thaimisc.com, ปอกระสา, 2552)

ชื่อ: ปอกระสา

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Broussonetia papyrifera*

วงศ์: Moraceae

ลักษณะ: เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงถึง 15 ม. กิ่งผลัดใบ กิ่งเปราะหักง่าย ห้อยย้อยลง เปลือกสีน้ำตาลเรียบหรือแตกเป็นริ้วยาว มีช่องระบายอากาศเป็นรูเล็ก ๆ สีน้ำตาลกระจายทั่วไป ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ ใบรูปไข่กว้าง ปลายใบแหลมหรือเรียวแหลม โคนใบมนหรือรูปหัวใจ ขอบใบจักซี่ฟัน ผิวใบด้านบนหยาบ ด้านล่างมีขนละเอียดปกคลุม แผ่นใบบางและนิ่ม ดอกออกเป็นช่อแบบช่อหางกระรอก ช่อดอกยาว กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ไม่มีกลีบดอก ผลเป็นผลสดแบบมะเดื่อ ทรงกลม สีแดงสด เมล็ดกลมแบนสีแดง

ประโยชน์: เป็นไม้โตเร็ว ควรนำมาปลูกเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว เปลือกใช้ผลิตกระดาษ ทอผ้าและเส้นใย ใบเป็นอาหารสัตว์ ผล เปลือกและราก ใช้เป็นยาบำรุงไต ยาขับปัสสาวะ

ภาพที่ 179 แสดงดอกหึ่งमें
ที่มา: (www.dld.go.th, หึ่งमें, 2552)

ภาพที่ 180 แสดงต้นหึ่งमें
ที่มา: (www.dld.go.th, หึ่งमें, 2552)

ชื่อ: หึ่งमें

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Crotalaria pallida*

วงศ์: Papilionoideae

ลักษณะ: เป็นพืชล้มลุก ลำต้นตั้งตรง แตกกิ่งย่อย การเรียงตัวของใบประกอบแบบเรียงสลับ มีใบย่อย 3 ใบ รูปร่างใบย่อยแบบรูปไข่ ปลายยอดมีดิ่งเป็นเส้นสั้น ๆ หน้าใบไม่มีขน หลังใบมีขนสีขาวปกคลุมหนาแน่น สีใบเขียวเข้ม ด้านหลังใบสีเขียวอ่อนกว่าหน้าใบ ผิวใบค่อนข้างนุ่ม ขอบใบหยัก หูใบแหลมเล็กสั้น สีม่วงแดง ก้านใบมีขนละเอียดคลุมหนาแน่น ลำต้นสีเขียว มีสีน้ำตาลอ่อน ๆ ด้านที่รับแสงและมีขนละเอียดคลุมอย่างหนาแน่น ดอกออกที่ปลายยอด ดอกเดี่ยวเรียงตรงกันข้ามกันบนแกนช่อดอก กลีบดอกด้านในสีเหลืองเข้ม กลีบดอกด้านนอกสีเหลืองมีลายเส้นสีม่วงแดงผ่านตามยาว ฝักรูปทรงกระบอก โคนงอออกเล็กน้อย ปลายยอดฝักมีดิ่ง มี 7-16 ฝักต่อช่อ ฝักอ่อนสีเขียว ฝักแก่สีน้ำตาลดำ

ประโยชน์: เป็นแหล่งอาหาร โค-กระบือ รากต้มดื่ม ขับปัสสาวะ แก้โรคทางเดินปัสสาวะ น้ำในกระเพาะปัสสาวะ

ภาพที่ 181 แสดงผลไทรย้อย

ที่มา: (www.bbznnet.com, ไทรย้อย, 2552)

ภาพที่ 182 แสดงต้นไทรย้อย

ที่มา: (www.bbznnet.com, ไทรย้อย, 2552)

ชื่อ: ไทรย้อย

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ficus benamina*

วงศ์: Moraceae

ลักษณะ: ไทรย้อยมีอยู่หลายชนิด มีทั้งใบกลมและใบยาวรี โดยทั่วไปใบของไทรย้อยจะยาวประมาณ 2.5-5 ซม. ก้านใบอ่อน ใบมีสีเขียวเป็นมัน เป็นไม้พุ่มขนาดกลางที่มีทรงพุ่มหนา ทึบแผ่กิ่งก้านสาขาทั้งใบห้อยระย้าเลื้อยสวยงามและมีรากอากาศแตกออกจากลำต้น ย้อยลงสู่พื้นดินเป็นจำนวนมาก

ประโยชน์: ราก นำมาต้มน้ำกิน เป็นยาบำรุงน้ำนมให้สมบูรณ์ แก้กาฬโลหิต และแก้ขับปัสสาวะให้คล่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat University

พืชอาหารผีเสื้อ

วงศ์ผีเสื้อหนอนกะหล่ำ (Family Pieridae)

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat Sawan

ภาพที่ 183 แสดงใบจื้เหล็ก

ที่มา: (www.yalor.yru.ac.th, ต้นจื้เหล็ก, 2552)

ภาพที่ 184 แสดงดอกจื้เหล็ก

ที่มา: (www.yalor.yru.ac.th, ต้นจื้เหล็ก, 2552)

ชื่อ: จื้เหล็ก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Cassia siamea*

วงศ์: Caesalpiniaceae

ลักษณะ: เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงปานกลาง ผลัดใบ ลำต้นมักคดงอเป็นปุ่มเป็ลือกสีเทาถึงสีน้ำตาลดำ ขอดอ่อนสีแดงเรื่อ ๆ ใบประกอบเป็นแบบขนนก เรียงสลับกัน มีใบย่อย 5-12 คู่ ปลายสุดมีใบเดี่ยว ใบย่อยรูปขอบขนานด้านบนเก้ลียง ดอกช่อสีเหลืองอยู่ตามปลายกิ่ง ดอกจะบานจากโคนช่อไปยังปลายช่อ ผลเป็นฝักแบนยาวมีสีคล้ำ เมล็ดรูปไข่ยาวแบนสีน้ำตาลอ่อนเรียงตามขวาง เนื้อไม้มีสีน้ำตาลแก่เกือบดำ

ประโยชน์: ดอก รักษาโรคเส้นประสาท นอนไม่หลับ ขับพยาธิ ราก รักษาไข้ รักษาโรคเหน็บชา ต้น และกิ่ง เป็นยาระบาย รักษาโรคผิวหนัง ต้น ขับพิษไข้ แก้พิษเสมหะ เปลือกต้น รักษาโรคริดสีดวงทวาร ใบ รักษาโรคบิด รักษาโรคเบาหวาน แก้ร้อนใน

ภาพที่ 185 แสดงดอกจีเหล็กป่า

ที่มา: (www.ku.ac.th, ต้นจีเหล็กป่า, 2552)

ภาพที่ 186 แสดงดอกจีเหล็กป่า

ที่มา: (www.ku.ac.th, ต้นจีเหล็กป่า, 2552)

ชื่อ: จีเหล็กป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Cassia garrettiana*

วงศ์: Caesalpiniaceae

ลักษณะ: เป็นไม้ยืนต้น เปลือกลำต้นสีเทาดำ แตกเป็นสะเก็ดสีเหลือง ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกเรียงสลับกัน ใบรูปไข่ รูปรีหรือขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ ผิวใบเรียบเป็นมัน ก้านใบมีร่องตื้น ๆ ตามยาว ที่โคนก้านใบมีหูใบสีเขียวแกมน้ำตาล หลุดร่วงตั้งแต่ใบยังไม่กางเต็มที่ ดอก ออกเป็นช่อแบบ Panicle ออกที่ปลายกิ่ง ดอกมีใบประดับ 1 อัน กลีบเลี้ยงสีเขียวแกมเหลือง กลีบดอกสีเหลืองมี 5 กลีบ แยกกันรูปไข่กลับค่อนข้างไปทางกลม โคนกลีบเล็กเรียวเป็นก้าน ผล เป็นฝักแบนบาง เมื่อแก่จะแตกออก ข้างในมี เมล็ด 10-15 เมล็ด

ประโยชน์: แก่น ใช้ขับเสมหะ ถ่ายโลหิตระดู ทำให้เส้นเอ็นหย่อน แก้ปัสสาวะเป็นสีต่าง ๆ แก้เลือดแกล้ม

ภาพที่ 187 แสดงดอกกุน

ที่มา: (www.shc.ac.th, ต้นกุน, 2552)

ภาพที่ 188 แสดงใบต้นของกุน

ที่มา: (www.shc.ac.th, ต้นกุน, 2552)

ชื่อ: กุน

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Cassia fistula*

วงศ์: Caesalpiniaceae

ลักษณะ: เป็นไม้ยืนต้น ผลัดใบ จะทิ้งใบก่อนออกดอก ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ปลายคู่เรียงสลับ มีใบย่อย 3-8 คู่ แผ่นใบรูปป้อม รูปไข่ หรือรูปขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนมน ดอกมีสีเหลืองออกเป็นช่อตามซอกใบหรือตามกิ่ง

ประโยชน์: ราก ฝนทาแก้กลาก เป็นยาระบาย รากและแก่นเป็นยาขับพยาธิ เปลือกใช้บรรเทาผื่นตามร่างกาย ใบต้มกินเป็นยาระบาย ดอก แก้ไข้ ฝักเนื้อใน เป็นยาระบายช่วยบรรเทา อาการแน่นหน้าอก แก้จืดชื้อ

ภาพที่ 189 แสดงดอกของกุ่มบก

ที่มา: (www.thaigoodview.com, ต้นกุ่มบก, 2552)

ภาพที่ 190 แสดงผลของกุ่มบก

ที่มา: (www.thaigoodview.com, ต้นกุ่มบก, 2552)

ชื่อ: กุ่มบก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Crateva adansonii*

วงศ์: Cappardaceae

ลักษณะ: เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ลำต้นสีเทาหรือน้ำตาลอมเทา เปลือกค่อนข้างเรียบ ใบเป็นใบประกอบชนิดที่มีสามใบย่อย ใบย่อยรูปรีหรือรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบสอบแคบหรือเบี้ยว ก้านใบยาว ดอกออกเป็นช่อตรงซอกใบหรือปลายกิ่ง ระยะแรกมีสีเขียว ต่อมาสีสีขาวหรือขาวอมเหลือง ก่อนออกดอกจะผลัดใบแล้วจึงออกดอกพร้อมกับผลใบใหม่ กลีบดอก 4 กลีบ เกสรตัวผู้จำนวนมาก ก้านชูเกสร ตัวผู้สีม่วง ผลกลมรีหรือรูปไข่ สีเทาอมขาว เมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง เมล็ดรูปไต จำนวนมาก

ประโยชน์: ราก แก้ปวดท้อง บำรุงธาตุ ใบ ขับเหงื่อ แก้ไข้ เจริญอาหาร ระบาย ขับพยาธิ แก้ปวดเส้น แก้โรคลำไส้อักเสบ ดอก แก้เจ็บตา และแก้เจ็บในคอ ลูก แก้ไข้

ภาพที่ 191 แสดงผลของแฉ่ง

ที่มา: (www.skn.ac.th, ดันแจ่ง, 2552)

ภาพที่ 192 แสดงดอกและใบของแฉ่ง

ที่มา: (www.skn.ac.th, ดันแจ่ง, 2552)

ชื่อ: แฉ่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Maerua siamensis*

วงศ์: Cappardaceae

ลักษณะ: เป็นไม้ยืนต้น ใบเป็นใบประกอบแบบนิ้วมือ ออกสลับมีใบย่อย 3 ใบ รูปไข่กลับ หรือ ขอบขนาน ปลายกลม หรือเว้าและมีติ่ง ดอกสีเขียวอมขาว ออกเป็นช่อตามซอกใบ หรือ ปลายกิ่ง กลีบเลี้ยง 4 กลีบโคนเชื่อมกัน ปลายแยกเป็นแฉกรูปไข่ ปลายแหลม ขอบมี ขนคล้ายเส้นไหม ไม่มีกลีบดอก ผลรูปรี หรือกลม เมล็ดรูปไต

ประโยชน์: ราก เป็นยาบำรุงกำลัง ขับปัสสาวะ แก้ปวดเมื่อย ใบ ตำสีฟันทำให้ฟันทน แก้ไข้

ภาพที่ 193 แสดงดอกพนมสวรรค์

ที่มา: (www.tourthai.com, ต้นพนมสวรรค์, 2552)

ภาพที่ 194 แสดงต้นพนมสวรรค์

ที่มา: (www.tourthai.com, ต้นพนมสวรรค์, 2552)

ชื่อ: พนมสวรรค์

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Clerodendrum paniculatum*

วงศ์: Verbenaceae

ลักษณะ: เป็นไม้พุ่ม กิ่งเปราะ ใบมีขนาดใหญ่ รูปร่างคล้ายใบองุ่นหรือใบนางแย้ม ออกดอกในช่วงฤดูฝน ดอกออกเป็นช่อใหญ่ที่ปลายกิ่ง ดอกสีส้มสด เมื่อดอกได้รับการผสมจะติดผล เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีดำ ตามรากที่โผล่โผล่พื้นดิน จะแตกต้นใหม่ขึ้นมา บางครั้งจึงพบว่ามีต้นพนมสวรรค์ต้นเล็ก ๆ โผล่ขึ้นมาเองจากพื้นดิน ห่างจากต้นแม่ไปไกลทีเดียว

ประโยชน์: ราก ใช้เป็นยาถ่าย ต้นใช้แก้พิษตะขาบหรือแมลงป่องต่อย ใบใช้แก้ลมในทรวงอก หรือนำมาตำพอกลดอาการปวดข้อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat University

พืชอาหารผีเสื้อ

วงศ์ผีเสื้อสีน้ำเงิน (Family Lycaenidae)

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat Sawankulob

ภาพที่ 195 แสดงผลพุทรา

ที่มา: (www.panmai.com, ต้นพุทรา, 2552)

ภาพที่ 196 แสดงต้นพุทรา

ที่มา: (www.panmai.com, ต้นพุทรา, 2552)

ชื่อ: พุทรา

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Zizyphus mauritiana*

วงศ์: Rhamnaceae

ลักษณะ: เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ใบกลมโต ตามต้นและกิ่งก้านมีหนาม ออกดอกเป็นช่อเหลือง
เล็ก ๆ มีกลิ่นเหม็นมาก ผลกลม บางชนิดผลกลมปลายแหลมคล้ายผลละมุดบางชนิดมีรส
หวานสนิท บางชนิดก็เปรี้ยวและฝาด โดยมากที่เกิดเองในป่ามีรสเปรี้ยว ฝาด

ประโยชน์: เปลือกต้น, ใบ แก้อาการจุกเสียด แก่ท้องเสีย แก่ท้องร่วง แก่อาเจียน ผลดิบแก้ไข้ ผลสุก
ขับเสมหะ แก้ไอ เป็นยาระบาย

ภาพที่ 197 แสดงดอกและฝักถั่วเคล้า

ที่มา: (www.palungjitrescuedisaster.com, ต้นถั่วเคล้า, 2552)

ภาพที่ 198 แสดงต้นถั่วเคล้า

ที่มา: (www.palungjitrescuedisaster.com, ต้นถั่วเคล้า, 2552)

ชื่อ: ถั่วเคล้า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Canavalia rosea*

วงศ์: Papilionaceae

ลักษณะ: เป็นไม้เถาเลื้อยตามพื้นดิน ลำต้นกลมผิวเรียบสีเขียวเป็นมัน ใบ เรียงสลับมีก้านใบ ใบย่อยรูปไข่กลับ ปลายใบมน โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ แผ่นใบสีเขียวเข้ม ดอก เป็นดอกช่อแตกออกเป็นสามง่าม ดอกรูปถั่วสีม่วงอ่อน ผล เป็นฝักแบนรูปขอบขนาน โค้งเล็กน้อย สันฝักเป็นครีบก้นแคบ ๆ ภายในมีเมล็ด 5-10 เมล็ด เมล็ดรูปแบนรีมีสีน้ำตาล

ประโยชน์: ส่วนของดอกใส่แกงส้ม นำมาลวก ดองหรือทอดกับไข่รับประทานกับน้ำพริก ส่วนของฝักใส่แกงส้มหรือรับประทานสดหรือต้มจิ้มน้ำพริก

ภาพที่ 199 แสดงดอกถั่วเลี่ยนป่า

ที่มา: (www.rspg.thaigov.net, ดันถั่วเลี่ยนป่า, 2552)

ภาพที่ 200 แสดงต้นถั่วเลี่ยนป่า

ที่มา: (www.rspg.thaigov.net, ดันถั่วเลี่ยนป่า, 2552)

ชื่อ: ถั่วเลี่ยนป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Pueraria phaseoloides*

วงศ์: Papilionaceae

ลักษณะ: เป็นพืชล้มลุก ลำต้นเป็นเถาเลื้อยพัน ใบประกอบแบบขนนก มีใบย่อย 3 ใบ โคนใบบนเป็นเงี่ยงยื่นออกสองข้าง ใบข้างโคนใบเบี้ยว มีเงี่ยงยื่นออกข้างเดียว หน้าใบมีขนสั้น ๆ ปกคลุมปานกลาง หลังใบมีขนสีขาวยาวกว่าหน้าใบปกคลุมหนาแน่นมาก ก้านใบรวมมีหูใบสีเขียวมีขนมาก ก้านใบย่อยหูใบเป็นเส้นเรียวเล็กปลายแหลม ออกดอกตามซอกใบ กลีบดอกสีขาวมีแถบสีม่วงตรงกลางกลีบ รูปดอกถั่ว ผลเป็นฝักรูปขอบขนานแคบ เมื่อฝักแก่จะแตกและบิดเป็นเกลียว

ประโยชน์: ใช้ใบหรือรากแห้งผสมใบแห้งบดเป็นผง ทำยาลูกกลอนกินแก้ไข้

ภาพที่ 201 แสดงใบตะแบก

ที่มา: (www.thaigoodview.com, ตะแบก, 2552)

ภาพที่ 202 แสดงดอกตะแบก

ที่มา: (www.thaigoodview.com, ตะแบก, 2552)

ชื่อ: ตะแบก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Lagerstroemia floribunda*

วงศ์: Lythraceae

ลักษณะ: เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางและใหญ่ลำต้นสูง โคนต้นเป็นพูเป็นเหลี่ยมผิวเปลือกมีสีเทาปนน้ำตาลอ่อนผิวเปลือกค่อนข้างเรียบมีรอยขรุขระเป็นหลุมตื้น ๆ เกิดสะเก็ดเป็นแผ่นบาง ๆ มีเปลือกใบเป็นใบเดี่ยวออกตามกิ่งก้าน ปลายยอดลักษณะใบมนขอบขนาน เนื้อใบหนา ผิวเกลี้ยงเรียบเป็นมัน ออกดอกเป็นช่อยาว ลักษณะดอกมีกลีบรอบดอกเป็นรูปถ้วยเชื่อมติดกับดอก มีกลีบดอกประมาณ 5-7 กลีบ ริมขอบกลีบจะย่นบาง ดอกมีสีม่วงอ่อน ผลเมื่อแก่จะแตกเป็นเสี้ยว 6 เสี้ยวภายในผลมีเมล็ด

ประโยชน์: เปลือก ใช้ปรุงเป็นยาแก้บิด ลงแดง และมูกเลือด

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat University

พืชอาหารผีเสื้อ

วงศ์ผีเสื้อบินเร็ว (Family Hesperiiidae)

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat Sawan

ภาพที่ 203 แสดงใบไผ่รวก

ที่มา: (www.dnp.go.th, ไผ่รวก, 2552)

ภาพที่ 204 แสดงต้นไผ่รวก

ที่มา: (www.dnp.go.th, ไผ่รวก, 2552)

ชื่อ: ไผ่รวก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Bambusa arundinacea*

วงศ์: Gramineae

ลักษณะ: ไม้ยืนต้น ลำต้นแตกเป็นกอเป็นไม้พุ่มขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ กอหนึ่งมีประมาณ 20-50 ต้น ลักษณะลำต้นเป็นข้อปล้องผิวเกลี้ยงแข็งมีสีเขียวหรือเหลืองแถบเขียวลักษณะของข้อปล้องขนาดและสีขึ้นกับชนิดพันธุ์ใบเป็นใบเดี่ยวยาวแคบลักษณะคล้ายรูปหอกขอบใบเรียบผิวใบสีเขียวมีขนอ่อน ๆ คลุมบนผิวใบ ออกดอกเป็นช่อตามปลายยอดบริเวณข้อปล้องเมื่อดอกแห้งก็จะตายไป ผลหรือลูกคล้ายเมล็ดข้าวสาร

ประโยชน์: ราก แก้วไผ่ กาบ ำรุงเสมหะและบำรุงโลหิต ขับปัสสาวะ หน่อรับประทานได้ ลำไม้ไผ่ ใช้ทำเครื่องจักสานได้

ภาพที่ 205 แสดงดอกและผลกล้วยผา

ที่มา: (www.doae.go.th, กล้วยผา, 2552)

ภาพที่ 206 แสดงต้นและใบกล้วยผา

ที่มา: (www.doae.go.th, กล้วยผา, 2552)

ชื่อ: กล้วยผา

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Musa superba*

วงศ์: Musaceae

ลักษณะ: ไม้ล้มลุก ลำต้นเทียม กาบใบมีนวลหนาและเรียงตัวหลวม ๆ ลำต้นเทียม ส่วนโคนขยายใหญ่ มียางเหลือง ใบเป็นใบเดี่ยว แตกจากโคนระดับต่ำ รูปขอบขนานแกมรี ปลายใบแหลม ก้านใบสั้น สีเขียว มีร่องใบกว้าง ดอกเป็นก้านชูตั้งขึ้นและโน้มลงที่ส่วนปลาย ปลีมีใบประดับใหญ่แผ่เป็นกระถาง สีแดงอมม่วง ปลายสอบป้าน ดอกที่โคนช่อเป็นดอกสมบูรณ์เพศ ผลเรียงกันสองชั้น รูปป้อม ปลายแหลม เมล็ดมีมาก

ประโยชน์: ปลูกเป็นไม้ประดับได้ดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat University

ภาคผนวก ข

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Rajabhat Sawan

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวพิชชา สุขนิล
วัน เดือน ปีเกิด	21 ตุลาคม 2529
ที่อยู่	10/6 หมู่ 9 ต. ดงคอน อ. สรรคนบุรี จ. ชัยนาท 17140
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนครูประชาสรรค์
ปัจจุบัน	จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (วท.บ. ชีววิทยาประยุกต์) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
เบอร์โทรศัพท์	084-5971987

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวปิณดา บุญประดับ
วัน เดือน ปีเกิด	21 ตุลาคม 2529
ที่อยู่	48/1 หมู่ 8 ต. ตะเคียนเลื่อน อ. เมือง จ. นครสวรรค์ 60000
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนโกรกพระ
ปัจจุบัน	จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (วท.บ. ชีววิทยาประยุกต์) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
เบอร์โทรศัพท์	083-9503162